

Melyik nagy nemzet az...?

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: 4Mózes 25:1-15; 5Mózes 4:1-9, 32-35;
Máté 5:13-16; 15:1-9; 1Korinthus 10:13

„És melyik nagy nemzet az, amelynek olyan rendelései és igazságos végzései volnának, mint ez az egész törvény, amelyet én ma adok elétek” (5Móz 4:8)?!

Mózes ötödik könyvének első három fejezete alapvetően történelmi visszatekintés, arra emlékeztette a népet, amit addig átéltek. A 4. fejezet azonban jobbára prédikáló stílusú. Az események felsorolása nemcsak a történelem kedvelőinek szólt, hanem rámutatott Isten hatalmára és kegyelmére mindabban, amit a nép között elvégzett. Még a vétkeik ellenére is tiszteletben tartja a velük kötött szövetségét.

A 4. fejezet úgy kezdődik, hogy „*Most pedig*”. Az eddigiekben áttekintettük a közelmúlt történelmét, ami arra emlékeztette őket, hogy mit tett Isten értük, míg oda vezette őket, „*Most pedig*” válaszként azt kell megtenniük, amit Ő meghagy nekik (lásd még 5Móz 10:12).

A héberben az ezután szereplő első ige, méghozzá ugyanabban az alakban, mint ahogyan a *Sema* imádság kezdődik, azt jelenti, hogy „halld”, „hallgasd” vagy „engedelmeskedj”. Ez az ige újból és újból előfordul *Mózes ötödik könyve* egészében. A fejezet tehát így indul: *Most pedig, Izrael, mivel én mindezt megtettem érted, tartsd meg a következőket...*

NE ADJ HOZZÁ, EL SE VÉGY BELŐLE!

Konkrétan mire figyelmeztette az Úr a népet a rendelkezésekkel és végzésekkel kapcsolatban? Miért kötötte ezt azonnal a lelkükre (lásd még 5Móz 12:32)?

Az Úr meghagyta nekik, hogy tartsák meg a rendelkezéseket és végzéseket, semmit hozzá ne adjanak, de ne is vegyenek el azokból. Miért mondta ezt? Végtere is, miért akarná bárki megváltoztatni Isten törvényét?

A választ természetesen tudjuk. „Sátán kitartó és fáradhatatlan volt a törekvésében, hogy véghezvigye a mennyben megkezdett munkáját és megváltoztassa Isten törvényét. Sikeresen elhitette a világgal azt az elméletet, melyet bukása előtt a mennyben is közreadott, hogy Isten törvénye hibás és javításra szorul. A névleges keresztény egyház nagy része, ha nem is szavaival, de a hozzáállásával azt fejezi ki, hogy elfogadta ezt a hazugságot” (Szemelvények Ellen G. White írásaiból. 2. köt. Budapest, 2000, Advent Kiadó, 102. o.).

Az ókori Izrael történelmére visszatekintve látjuk, hogy mennyi bajt okozott nekik nemcsak bizonyos előírások figyelmen kívül hagyása, amivel gyakorlatilag elvettek a törvényből, hanem az is, hogy hozzátettek ahhoz, vagyis a törvényben elő nem írt dolgok gyakorlását vezették be, és ez aztán szintén törvényszegéshez vezetett.

Olvassuk el Mt 15:1-9 szakaszát! Hogyan mutatkozik meg ebben a részen is (csak más összefüggésben) éppen az az elv, amitől Mózes óvta Izrael népét?

A héberék végül elfoglalták a nekik ígért földet, de később gyakran figyelmen kívül hagyták például a bálványimádást tiltó, félreérthetetlen intéseket. Átvettek számos pogány gyakorlatot, amelyeket néha még Jahve tiszteletébe is belekeverték. Jézus korára pedig már mindenféle emberi hagyományt is hozzáadtak a törvényhez, amelyekről Jézus azt mondta, hogy „erőtlené” tették azokkal Isten parancsolatát.

Akár elvettek belőle, akár hozzáadtak, a törvényt megváltoztatták, aminek a következményeit a nép elszenvedte.

Hogyan vigyázhatunk arra, nehogy hozzátegyünk valamit Isten parancsához, vagy elvegyünk abból?

BAAL-PEÓR

5Móz 4:3-4 szakaszában Izrael népe további történelmi leckét kapott, hogy emlékezzenek a múltban történetekre, azokra a lelki és gyakorlati igazságokra, amelyeket meg kell tanulniuk azokból.

Milyen történetről számol be 4Móz 25:1-15 szakasza? Milyen lelki és gyakorlati tanulságokat vonhatott le a nép a bukásnak ebből az esetéből?

Még ha kényelmetlen is számunkra szembesülni olyan történetekkel, amelyekben az izraeliták kiirtottak környező pogány népeket, ez a beszámoló némi magyarázattal szolgál a parancs mögött meghúzódó logikára. Izraelnek az egyetlen igaz Isten tanúiként kellett élnie az őket körülvevő pogány népek között. Példájukkal azt kellett bemutatniuk, hogy milyen az igaz Isten imádata. Ők viszont a pogány „isteneket” követve gyakorta nyíltan lázadtak az Úr ellen, akit a világ előtt képviselniük kellett volna.

A „*paráználkodnak*” kifejezés sokszor lelki jelentést hordoz, abban az értelemben, hogy Izrael pogány istenek és szokások után ment (lásd Hós 4:12-14). Ebben az esetben azonban a nyelvezet, mint ahogy a történet további része is azt sejteti, hogy elkövettek szexuális bűnöket, legalábbis először. Sátán ekkor is kihasználta a bűnös emberi természetet, arra indította a pogány nőket, hogy rossz útra térítsék a férfiakat, akik nyilván engedtek a csábításnak.

A testi paráznaság kétségtelenül lelki romlásba is vezetett. Az eset résztvevői végül csatlakoztak a pogány bálványimádáshoz: „*Odaszegődött Izrael Baal-Peórhoz*” (4Móz 25:3, ÚRK). Vagyis a hamis istenhez fordultak, sőt még áldoztak is neki. Gerjedelmükben, a szenvedély hevében hajlandók voltak eldobni mindazt, amit tanultak és hallottak.

Hogyan történhetett ez meg? Könnyen! Az első, testi bűnnel megkeményítették a lelkiismeretüket, így megérett a helyzet arra, hogy később beleessenek a lelki bűnbe, ami bizonyára Sátán végső célja volt. Annyira lealacsonyodtak, hogy a szöveg szerint az egyik férfi Mózes és a szent sátor előtt síró nép szeme láttára bevitt a táborba egy midianita nőt.

A testünk és az elménk között szoros, mély a kapcsolat. Ami hat az egyikre, az a másikra is hat. Mennyire veszélyeztethet bennünket lelkileg az, ha belemerülünk bizonyos élvezetekbe? Mi a tanulsága ennek a történetnek?

november 2.

„AKIK RAGASZKODTATOK AZ ÚRHOZ, A TI ISTENETEKHEZ”

Ezrek haltak meg Baal-Peór bűne miatt, utolért a büntetés „minden embert, aki Baal-Peór után járt” (5Móz 4:3). Azonban sokan nem léptek rá a hitehagyás útjára. Ők kik voltak?

„Ti pedig, akik ragaszkodtatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mindnyájan éltek e napig” (5Móz 4:4). Mi a különbség a szöveg szerint a bűnbeesők és azok között, akik ezt nem tették? Mi a lényeges üzenete ennek a történetnek a bűnnel, a kísértéssel és Istennek az életünkben megmutatkozó hatalmával kapcsolatban?

Figyeljük meg az ellentétet ebben a versben a „mindnyájan” és az előzőben a „minden” szavak között! Meghalt „minden ember... aki Baal-Peór után járt”, de ti, akik ragaszkodtatok az Úrhoz, „mindnyájan éltek e napig”. Nem volt köztes terület akkor, mint ahogyan ma sincs. Vagy Jézussal vagyunk, vagy ellene (Mt 12:30).

„Ragaszkodni” héberül *dbq*, ami általában valaki vagy valami más iránti komoly elköteleződést, következetes ragaszkodást jelent. 1Móz 2:24 versében ugyanez a héber szógyök fordul elő, és arra vonatkozik, hogy a férfi elhagyja a családját és „ragaszkodik” a feleségéhez (lásd még Ruth 1:14). Mózes ötödik könyvében még négy alkalommal tűnik fel ez a szó ilyen összefüggésben (5Móz 10:20; 11:22; 13:4; 30:20), és mindegyik esetben ugyanazt fejezi ki: a népnek ragaszkodni kell Istenhez. Át kellett adniuk magukat neki, hogy tőle kapjanak erőt.

Fontos emlékezni arra, hogy az ige alanya a nép: nekik kell ragaszkodni. Nekik kell meghozni a döntést, hogy „ragaszkodnak” Istenhez, és így az Ő hatalmával, erejével, elkerülik a bűnbeesést.

Olvassuk el 1Kor 10:13 és Júd 24 verseit! Mit fogalmaz meg az Újszövetség is 5Móz 13:4 verséhez hasonlóan?

Hű az Isten, Ő képes megőrizni a bűntől. Nekünk azonban tudatos döntést kell hozni, hogy ragaszkodunk hozzá, amint Baal-Peórnál tették a hűséges izraeliták. Abban az esetben biztosak lehetünk benne, hogy bármilyen kísértésben hűségesek maradhatunk.

Hogyan segít az ima, a bibliatanulmányozás, az istentisztelet és a közösség abban, hogy képesek legyünk ragaszkodni az Úrhoz?

„MELYIK NAGY NEMZET AZ...?”

Az egész Szentírás legmeghatározóbb és legszebb versei közé tartozik az 5Móz 4:4 után következő rész (a héberben lenyűgöző!). Azt is mondhatjuk, hogy ez a lényege Mózes *ötödik könyve* üzenetének, a többi csak magyarázat. A szakaszt olvasva gondolkozzunk el azon, hogy hányféleképpen alkalmazható ez az elv ma ránk!

Olvassuk el 5Móz 4:5-9 verseit! Miért mondta ezt Mózes által az Úr Izrael népének?

Az Úr azt akarta, hogy a nép megértse: konkrét okkal hívta el, választotta ki őket. „Nagy” nemzetté nőttek, amint Isten megmondta Ábrámnak, amikor először kihívta a kaldeusok közül: „*Nagy nemzetté tészlek*” (1Móz 12:2; lásd még 18:18). Azzal a céllal akarta nagyvá tenni őket, hogy áldássá legyenek (1Móz 12:2) „*a föld minden nemzetsége*” (1Móz 12:3) számára. A legfőbb áldásként azt tervezte, hogy az ő vérvonalukból születik majd meg Jézus, a Messiás, de addig is a világ világosságául rendelte őket. „*A népeknek is világosságul adlak, hogy szabadításom a föld végéig terjedjen*” (Ézs 49:6, ÚRK)! Nem mintha bennük volna a szabadítás, de ők mutathatják be az egyedül üdvözíteni képes, igaz Istent.

Izrael Istent, az ég és a föld Urát imádta és szolgálta, aki megteremtette a kozmoszt, míg a pogányok sziklákat, köveket, fákat és démonokat imádtak (5Móz 32:17; Zsolt 106:37). Milyen éles ellentét!

Ezekben a versekben Mózes két dologra mutatott rá, amelyek különlegessé tették Izraelt. Először is az Úr közel volt hozzájuk, egészen egyedi módon, például a szent sátor által, másodszer pedig a „*rendelkezései és igazságos végzései*” révén, „*mint ez az egész törvény*” (5Móz 4:8, ÚRK).

Mit mondott még a népnek 5Móz 4:32-35 szakaszában az Úr, amiből szintén felmérhették volna a különleges feladatra szóló elhívásuk nagyságát?

Vitathatatlan, hogy Izrael rendkívül sokat kapott. Vajon hogyan válaszolnak erre?

„A TI BÖLCSESSÉGTEK ÉS ÉRTELMETEK”

Amint láttuk, 5Móz 4:1-9 szakasza nemcsak a nép különleges státuszáról, hanem missziós hivatásáról is szól. Ezeket a verseket átszövi a gondolat, hogy engedelmeskedniük kell mindannak, amit az Úr megparancsol nekik, követni azt és mindent megtenni.

Olvassuk el ismét 5Móz 4:6 versét! Az Úr szerint pontosan mi lesz Izrael „bölcssége és értelme” a többi nép szemében?

Első pillantásra úgy tűnhet, mintha magukban a rendelésekben és végzéseken lenne a bölcsség és értelem, de nem ezt mondja a szöveg. Az Úr valóban rendelésekre és végzésekre tanította őket, de abból jön a bölcsségük és értelmük, ha *megtartják azokat, ha engedelmeskednek azoknak*. Az engedelmességük lesz a bölcsségük és értelmük.

Izraelben lehetett a törvények, szabályok és rendelkezések legcsodálatosabb rendszere, amit a világ valaha látott (amint valójában az is volt), de mi haszna, ha a nép nem követi? A bölcsségük, az értelmük abból ered, ha valóban megnyilvánulnak bennük Isten törvényei. Az éltükkel kellett bemutatniuk az Úrtól kapott igazságokat, és ezt csak úgy tehették meg, ha engedelmeskednek. A sok világosság és igazság mit sem használ nekik, sem a körülöttük élő pogányoknak, ha Izrael élete nem tükrözi azokat. Éppen ezért újból és újból engedelmességre szólította őket az Úr, mert a világban való bizonyágtételük szempontjából a rendelkezéseknek és végzéseknek való engedelmességük számított, nem pedig maguk a rendelkezések és végzések.

„Isten törvénye iránti engedelmességük nyomán fakadó jólétüket a világ népei csodálták volna. Aki minden mestermunkához bölcsséget és ügyességet tudott nekik adni, továbbra is tanítani akarta őket, és törvénye iránti engedelmességük jellemüket nemessé és emelkedetté tette volna. Engedelmességük megóvta volna őket a más népeket sújtó betegségektől. Nagyszerű értelmi képességeket kaptak volna. Jólétükkel Isten dicsőségét és hatalmának magasztos voltát kellett volna megmutatniuk. Isten papok és fejedelmek birodalmává akarta Izraelt tenni. Mindent megadott nekik ahhoz, hogy a föld legnagyobb népévé legyenek” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, 195. o.).

Mit mond Jézus Mt 5:13-16 szakaszában, ami ugyanazt a gondolatot tükrözi, mint amire az ókori Izraelt tanította? Hogyan alkalmazható ez ma ránk?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

„A mennyben elkezdődött nagy küzdelemnek már egészen az elején az volt Sátán célja, hogy Isten törvényét megdöntse, ezért lázadt fel a Teremtő ellen. A mennyet ugyan el kellett hagynia, de a harcot folytatta a földön. Szívósan igyekszik az embert elámítani, hogy rá tudja venni Isten törvényének áthágására. Az, hogy ez Isten egész törvényének félredobásával történik vagy csak egyetlen szabály elvetésével – az eredmény végtére is ugyanaz. Aki »egy ellen« vétkezik, az egész törvényt megsérti; befolyásával és példájával a törvényszegés oldalára áll, és az »egésznek megrontásában bűnös« (Jak 2:10)» (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 499. o.). Baal-Peóról ezt írja Ellen White: „Tiltott területre merészkedtek, és így Sátán hálójába kerültek. Zenétől és táncától mámorosan, a pogány papnők szépségétől elbűvölve megszegtek Isten iránti hűségüket. Amint egyesültek a mulatságban és lakomában, a bor fogyasztása eltompította értelmüket. A szenedély lett úrrá felettük, és miután lelkiismeretüket ily módon beszennyezték, a moábiták rábeszéltek őket a bálványok előtti meghajlásra. Áldozatot vittek pogány oltárookra és részt vettek a szertartásokon” (Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó, 424. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) Hetednapi adventistaként hányféle szempontból találhatunk hasonlóságot az ókori Izrael helyzete és a miénk között? Gondoljuk végig, hogy mennyi mindent tudhatunk, szemben a világgal, sőt más egyházakkal is! Tehát a kérdés számunkra ez: Miként felelünk arra, amit kaptunk? Mennyire tudjuk bemutatni a világ előtt „a bölcsességünket és értelmünket”?
- 2) „*Ti pedig, akik ragaszkodtatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mindnyájan éltek e napig*” (5Móz 4:4). Amint megállapítottuk, a „ragaszkodtatok” ige alanya a nép. Az Úr nem ragaszkodik hozzánk, legalábbis abban az értelemben nem, hogy magához láncoljon bennünket, így a szabad akarat szent ajándékával élve nekünk kell döntenünk a ragaszkodásunkról. Miután ezt megtettük, hogyan tarthatunk ki az Úr mellett?
- 3) Térjünk még vissza a vasárnapi rész utolsó kérdéséhez! Mit jelent az, hogy nem szabad sem elvenni Isten törvényéből, sem hozzátenni ahhoz? A nyilvánvaló válaszon, a szombat megváltoztatására irányuló törekvésen túl hogyan történhet meg ilyesmi annyira ravasz, burkolt módon, hogy fel sem figyelünk rá?

VENYERCSÁN LÁSZLÓ: AZ TART MEG MA IS

Amit én teszek, Uram,
bizony az semmi, semmi.
Te tudsz csak valóságos,
csodás dolgokat tenni.

Engem a földre sújt
bűneimnek terhe:
imáimnak is csak
Te vagy a Lelke.

Győzelmed volt a nagy -
ott a kereszten;
az tart meg ma is,
mit teszel érettem.